

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdaje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece 2.80 „ 4.— za pol leta 5.— „ 8.— za vsa leta 10.— „ 18.— Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 avc., izven Trsta po 25 avc. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 avc., izven Trsta 5 avc.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

Oglaš se račun po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmetnice in javnozabvalne, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uroditvoma: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprojeva upravništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprto reklamacije so prosto poštnae.

V edinosti je moč!

Nova vlada.

Prehod iz prejšnje v novo dobo izvršil se je hitro, gladko in brez obotavljenja — skoro bi rekli: nervozno naglico. Istega dne, ko je dospel grof Badeni na Dunaj, prijavil je že uradni list cesarjeva ročna pisma, s kojimi se odpuščajo stari ministri in se imenujejo novi. Nikjer ni bilo videti ti-stega sicer pri snovanju novih ministerstev običajnega pogajanja s posamičnimi odličnimi parlamentarci in voditelji strank — vse se je zgodilo tako gladko in na tihem, kakor da nimamo konstitucije, kakor da nimamo parlamenta, kojemu — bi morala biti odgovorna vsaka vlada za vse dejanje in nehanje. Premišljeno smo rekli: bi morala biti. Ali ni! Da bi imeli ml parlament, ki bi res odgovarjal temu, kar je res parlament v družih, ne le po besedi, ampak po duhu in jedru konstitucionalnih državah: ako bi bil naš parlament verna slika odnošajev v državi, verni izraz javnega menenja, potem seveda ne bi bilo mogoče, kar vidimo pri nas — da odhajajo in prihajajo ministerstva in vlade, a prvi parlamentarci so obsojeni v nlogo pasivnih in onemoglih gledalcev.

Pri nas stoji konstitucionalno načelo na glavi: mesto da bi odstranjeval in ustvarjal ministerstva, mesto da bi parlament predčrtoval direktivo vsakodobni vladi, nastopajo vlade se svojimi programi brez ali proti volji parlamentarcev in strank; in potem še le, ko je nova vlada dovršena, jamejo se gibati posamične stranke, to je: pehati se okolo načelnika novemu ministerstvu, ker hoče vsaka stati v prvi vrsti, da le vjame milosten pogled novega moza. Pozabljeni so programi, načela leže v jarku in vse hitanje in pehanje velja jednemu samemu vprašanju: kdo pride bliže — jasli? Take so naše stranke in tak je — naravno — naš parlament. Drugod čuvajo parlamenti jastrebovim očesom svoja prava in svoj ugled ter da bodi parlament res parlament, to je, poleg krone najvišji činitelj v državi in vlada le njegova izvrševalni organ. Pri nas ni tako, pri nas je narobe: pri nas odreja vlada, izvršuje pa — parlament.

In prav nič ni čuda, da je naš parlament tak kakoršen je: brez moči in brez zmista za svoj lastni ugled. Vzrok temu zlu tiči že v sestavi našega parlamenta. Naša poslanska zbornica ni niti senca pravega ljudskega zastopa, kajti ni produkt javnega menenja, ampak produkt krivične volilne geometrije. V našem parlamentu niso ni posamične narodnosti in posamični razredi naseljenja zastopani tako, kakor bi odgovarjalo obstoječim odnošajem in resničnemu številnemu razmerju. Naše sedanje stranke vedo, da nimajo pravice do obstanka, ker vedo, da so navstale iz

krivice volilnega reda in da se tudi vzdružujejo la na umeten način: da je njih obstanek tako rekoč zavisen od vsakodobne vlade. Od kje naj takim strankam prihaja vspodbuja do lastne inicijative, od kje energija proti isti vladi, od koje so zavisne?! To velja v prvi vrsti od stranke nemških liberalcev, takozvane združene levice. V javnosti nima ta stranka nikogar za seboj razun privilegovanih stanov in skupin: le v veleposestvu in po trgovskih zbornicah ima danes še nekoliko privržencev. In vendar je ta stranka v parlamentu najjača, kajti ima nad 100 poslancev, skoro tretjino.

Skrb takih strank seveda ne more biti obrnjena na javni blagor in na pravice parlamenta, ampak vsa njih skrb je obrnjena le v to: kakó se stranka ohrani!!! Oni, ki živi od milosti drugih, ne more go-spodovati.

Od todi prihaja, da naše parlamentarne skupine pričakujejo nove vlade rekli bi, nekakim onemoglim fatalizmom, in šele potem, ko je vlada nastopila, pričinja se ona ne baš prikupljiva licitacija med strankami: katera izmed njih ponudi več naklonjenosti — novi vladi. In jedna hoče biti glasnejša od druge, seveda v nadi, da bode plačilo tem izdatniše.

In tudi sedaj nam je prilika opazovati take prizore. Grof Badeni je snoval svojo vlado in si izbiral sotrudnike, ne da bi bil povpraševal za menenje nijednega parlamentarca. Pogovorov z baronom Chlumetzkim niti ne računamo, ker vemo, da se je g. baron le silil. A komaj se je doznalo za gotovo, da blišči namestnik gališki dobi nalog sestaviti novo ministerstvo, že so se mu silili in poklanjali od vseh strani. Grof Badeni ni iskal nikogar, ker je vedel, da bodo drugi njegova iskali. Grof Badeni pozna stopinjo, na kateri stoji stranke v naši poslanski zbornici, zato je izdal parolo: nad strankami! Lahko mu bode to, saj se mu stranke same podrejšajo.

Nimamo sicer še nikake programatične izjave od strani novega ministerskega predsednika, ali program je že kolikor toliko dejstvo, da je poljski plemič, saj je o istih poljskih plemičih pisal nedavno celó naš „Slovenec“, da imajo premalo skrbi in ljubezni za blagostanje nižih stanov.

Ali ako hočemo konkretnije govoriti, moramo že reči, da glavna točka v programu grofa Badenija bode obnovljenje pogodbe z Ogersko — najbrže na stari podlagi 70: 30. Z ozirom na to glavno točko uredi grof Badeny prav gotovo svoje razmerje do posamičnih strank. Kdor se bode upiral takemu obnovljenju, ta je obsojen že danes, da bode moral jesti trdi kruh opozicije. In ker je za Slovane uprav življensko vprašanje, da se pogodba ne obnovi na stari podlagi — kajti ravno iz ugodnosti iz te pogodbe cr-

je Klarica prvokrat v kameniško šolo in tudi tu so učenke takoj sklenile z njo prijateljstvo, kajti častitljivi gospod, ki jim je razlagal veronauk, je bil njeni lastni stric.

Po vsej Kamenici se ni govorilo družega nego o Klarici iz farovža.

In ko je šla o poludne ali na večer — ob treh, ali štirih — iz šole, jo je takoj spremljala do farovža cela tolpa otrok. V zimi se vé, se ni prilegalo pogovarjati se dolgo pred vratmi, toda spomladi, ko so bili večeri daljši in toplejši, bilo je tu živo in veselo do mraka. Dekleta in fantje našli so tu nov prostor za svoje igre. Zadovoljnega lica zrl je gospod župnik skozi okno na dvorišče, na to bujno mladež. Ne v zaprašeni šoli, — v čistem zraku prirode, pod širnimi nebom pomlaja se človek med otroci.

Marjeta je često branila Klarici, naj bi ne privabljala sem toliko otrok.

Toda župnik je vedno rekel:

„Le pusti jih, Marjeta. Ako bi videl kje razdanost, posvarim je sam. Toda radosti ne smemo kaz'ti tem mladim dušam, to bi bil greh. Le pusti jih! Vsaj se še dosti in dosti najočeje v življenju.“

In kadar je mnogokatera mati iskala svoje dete, vračala se je mirno domov, poizvedši, da je pred farovžem.

„Tam je pod dobrim nadzorstvom, tam se ne bojim zanje.“

Ko je pak nastal večer, stopil je župnik med te mlade paglavce.

„No otroci, že je čas, da greste k večerji. Jutri po šoli pridite zopet sem. Brzo bo tema. Posebno ti Ciril. Oddaljen si, imaš dobre pol ure do doma in pozabil bi, da je soluce že davno za gorami in da moraš iti sam preko polja. Potem pa hitiš, se vtudiš in lahko bi utegnil zboleti. Idi, fanté, idi, pa prideš jutri nekoliko poprej ministrirat.“

Ciril, fanté črnih las in zdravih lic, vr-

Politiške vesti.

V Trstu, dne 3. oktobra 1895.

Novi ministri. Včeraj je torej uradni list dunajski objavil imena novega ministerstva. Svojo sodbo o novi dobi utemeljujemo na prvem mestu. Tu naj sledi nekoliko črtic o novih ministrih.

„Le pusti jih, Marjeta. Ako bi videl kje razdanost, posvarim je sam. Toda radosti ne smemo kaz'ti tem mladim dušam, to bi bil greh. Le pusti jih! Vsaj se še dosti in dosti najočeje v življenju.“

In kadar je mnogokatera mati iskala svoje dete, vračala se je mirno domov, poizvedši, da je pred farovžem.

„Tam je pod dobrim nadzorstvom, tam se ne bojim zanje.“

Ko je pak nastal večer, stopil je župnik med te mlade paglavce.

„No otroci, že je čas, da greste k večerji. Jutri po šoli pridite zopet sem. Brzo bo tema. Posebno ti Ciril. Oddaljen si, imaš dobre pol ure do doma in pozabil bi, da je soluce že davno za gorami in da moraš iti sam preko polja. Potem pa hitiš, se vtudiš in lahko bi utegnil zboleti. Idi, fanté, idi, pa prideš jutri nekoliko poprej ministrirat.“

Ciril, fanté črnih las in zdravih lic, vr-

Ministerski predsednik grof Kazimir Badenij je italijanskega pokoljenja. Njega predniki so prišli v Galicijo v XVI. stoletju. Porodil se je v novembru leta 1846., je torej razmerno še mlad. Pravijo, da je bistrega duha. Kolik je njegov ugled na najvišem mestu, pričča pač najbolje dejstvo, da so vsikdar pozvali njega na pomoč, kadar-koli je v poslednjem času zašlo politično življenje v kritičen položaj. Tako je on kumoval pri snovanju bivše koalicije in bivšega ministerstva Windischgrätzovega, kakor je bil pozneje, po padu koalicije, gonilna moč pri osnovanju začasnega ministerstva Kielmanseggevega.

Finančnim ministrom je imenovan dr. vitez Bilinski. Porodil se je leta 1846., 15. junija. Za Taaffeove dobe je bil Bilinski poročevalec v državnem zboru o nedeljnem počitku, o normalnem delavniku, o zavarovanju proti nezgodam, o bolniških blagajnah in o bratskih zalogah. Leta 1892. je bil imenovan predsednikom avstrijskih državnih železnic. Bilinski je onih Poljakov, ki so naklonjeni Nemcem.

Naučnim ministrom je imenovan stari naš znanec dr. Pavel Gautsch plem. Frankenthurn. Glavna dela njegova kot bivšega ministra v kabinetu Taaffeovem so bila: da je povišal šolnino v srednjih šolah, da je odpravil več gimnazij, zlasti na Českem in našo v Kranju, ter da je baje hotel uniformovati srednješolce. Dr. Gautsch je Nemeec po mišljenju, a se nagiblje, — tako vsaj so mu očitali nemški liberalci — bolj na klerikalno stran.

Trgovinskim ministrom je imenovan baron Glanz pl. Aicha, na političkem pozorišču dosedaj malo poznana oseba. Pravijo pa, da pripada nemško-liberalni stranki. Porodil se je leta 1848. Sodeloval je opetovano pri sklepanju trgovinskih pogodb z drugimi državami. V poslednji čas je bil sekcijski načelnik.

Ministrom pravosodja je imenovan bivši predsednik višjega deželnega sodišča v Gorici, grof Gleispach. Govori baje tudi slovenski, a je nemški liberalcec po mišljenju. V gosposki zbornici, katere član je grof Gleispach, pridružil se je takozvani ustavoverni stranki. Porodil se je l. 1840.

Ministrom za poljedelstvo je imenovan grof Ivan Lebedur, porojen leta 1842. Grof Lebedur dosedaj ni bil v državni službi. Po mišljenju pripada konservativnemu plemstvu českemu.

Ministrom za deželno brambo je ostal grof Welsersheimb. Ta jedini je prešel iz prejšnjega ministerstva v sedanje.

Pomembne so besede, katere je izustil včeraj grof Badeni pri predstavljenju uradnikov notranjega ministerstva. (Grof Badeni bode namreč vodil tudi ministerstvo za notranje stvari.) Rekel je namreč, da bode

gel je torbo s knjigami preko ramen, poljubil župniku roko in dirjal k Toužetinu.

Bil je to zapuščena sirota, ta Ciril. Nikogar ni imel razun dedeka, ki se je živil z raznašanjem pisem. Mnogo otrok je hodilo iz Toužetina v Kamenico v šolo, toda Ciril ni šel nikdar z njimi; zjutraj je šel poprej, stregel pri sv. maši gospodu župniku, domov pak se je vračal pozneje — ter spadal sploh v vrsto onih otrok, katerim je bila predsednica Klarica iz farovža.

Dá, le Klarici na ljubo popustil je Toužetinske tovariše, ter hodil na večer rajše sam domov. Morda zato, ker je bila sirota kakor on, vezela ga je takošna otroška ljubezen do nje. V teku ji je bil vedno na strani, pri igri ji je dajal najzagledje uganke, najlepša imena, in morda ne bi se bil spomnil niti na dom, da ni gospod župnik vsacega večera prisiljen razganjal družbe.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Klarica iz farovža.

(Dalje).

Blaženo se ji je nasmehnil, prijel jo za ročico ter povpraševal, kakó je spala v farovži, kaj se ji je sanjalo in če hoče tukaj ostati.

Klarica je pritrdila.

Tudi ta psiček, ki je sinoči tako rentočil nad njo, se je sladkal, ko je videl, da je njegov gospod tako prijazen dekletu.

Proti večeru prinesel je mizar postelj in Marjeta je razdelila vajušnice, ki jih je v mavhi prinesla, na dva dela. Družega dne, — v nedeljo — bila je mala Klarica prvokrat v kameniški cerkvi in vaška dekleta so se brzo spoprijaznila z njo, znajoča, da je častitljivi gospod, ki služi sv. mašo, njeni stric; tretjega dne — v ponedeljek — prišla

zahteval od uradnikov, da le stvarno opravljajo svoje posle. Vodstvo politike, posezanje v isto, ter sleherno tozadevno izjavo na zunaj pridržuje izključno le sebi.

To kaže, da nastopa grof Badeni železno voljo in trdno samozavestjo.

Odstopivši ministri so dobili odlikovanja. Grof Kielmansegge je dobil veliki križ Leopoldovega reda, vitez Javorski red železne krone I. vrste; vitez dr. Böhm dostojanstvo tajnega svetovalca; dr. pl. Blumfeldu, dru. vitez Vitteku, dru. Rittnerju in vitez dr. Krallu je izjavilo Njegovo Veličanstvo svojo zahvalo in priznanje.

Naslednikom grofa Frana Coroninija v državnem zboru je torej res določen knez Egon Hohenlohe. Predsednik južne železnice bo torej zastopal del one dežele Pimorske, ki ne potrebuje za povzdigo svojega gospodarstva in svoje trgovine ničesar bolj, nego da se neha tu na jugu monopol iste južne železnice. Gosp. knez je baje rekel pri neki priliki da — ne ljubi Slovencev in ta izjava je „zmernim“ Italijanom dovelj, da pozablja na svoje življenske gmotne interese. Quos deus perdere vult demantat.

Deželnozborske volitve v Galiciji. Veleposestvo je izvolilo 29 prejšnjih poslancev, pa 16 novih. Med izvoljenimi je tudi ministerski predsednik grof Badeni.

Različne vesti.

Imenovanja in premeščanje. Vodja pravosodnega ministerstva imenoval je sodniška pristave gg. Lorenca Petronija, in Henrika Kaderka svetovalskima tajnikoma pri deželnim sodišču v Trstu, Henrika Kramerja pa svetovalskim tajnikom pri prizivnem sodišču v Trstu. Svetovalski tajnik dr. Adolf Podreka, dodeljen mestni preturi, premeščen je k trgovinskemu in pomorskemu sodišču v Trstu.

Nadbiskupski jubilej papeža Leva XII. Dne 19. januarja 1896. slavil bode sv. Oče svojo 50letnico kot nadbiskup. V Vatikanu pričakujejo, da se tem povodom tam sestanejo vsi kardinali. Papež zbere o jubileju člane svoj obitelji okolo sebe.

Mestni svet tržaški in pa c. kr. policija. V zjutranjem izdanju današnje številke priobčili smo poročilo o poslednji seji mestnega sveta tržaškega, v kateri je zbor soglasno sprejel resolucijo, ki jo je predlagal svetovalec dr. Consolo in s to resolucijo izrekel nekako nezaupanico c. kr. policiji. Mi smo se pri tem poročilu postavili na strogo objektivno stališče ter naglasili, da ni naša stvar presojati o tem, da-li se je res zagrešilo c. kr. redarstvo in v koliko. Na istem strogo objektivnem stališču stojimo danes, ko javljamo, da je g. Consolo sporočil mestnemu svetu o znanem napadu na Raskoviča — **neresnico**, kakor to trdi službeni list „L'Osservatore Triestino“. Ta list pripomnja h koncu svojega poročila o omenjeni seji, katero poročilo je dobil za objavo od predsedništva municipija, to-le:

„Za sedaj hočemo o poročilu te seje mestnega sveta spregovoriti le na kratko. One podrobnosti, katere je omenil svetovalec Consolo o rani, ki jo je vdobil svetovalec Rascovich, so v popolnem protislovju s tem, kar je tukajšnje policijsko ravnanje doslej proizvedelo o stvari. V ostalem pa se še nadaljuje kazenska preiskava o tem predmetu ter ista gotovo popolnoma pojasni to stvar. Izvestno se sporoči o izidu gospodu županu z onimi popravki, kateri bodo potrebni na objavo svetovalca Consola. Kar se dostaja nadalje napade istega mestnega sveta na patrijotiske pojave in na postopanje stražarjev na večer 19. septembra, more dokazati na stotine oseb, da so bili ti napadi nenatančni in tendenciozni.“

Boj za slovenska krajevna imena. Neznatno mestece Tržič na Goriškem postalo je h krati velike važnosti, kajti po sijajih XX. septembra prišlo je na dnevni red pereče vprašanje, ki daje že nekoliko dnij tržaškemu laškemu časopisu povod modrim polemikam. Katero je to vprašanje? Morda program novega ministerstva? Kaj še! To je malenkostna stvar, ki izgublja vso važnost, ves pomen pred vojnim krikom: „Tu Montalcon, — tam Tržič!“ „Il Piccolo“, „L'Indipendente“, to je vojska, ki hoče imeti po vsej sili laški, izključno laški Montalcone, a proti njima postavila se je

„L'Adria“, ki skuša z orožjem logičkih izvajanj braniti slovenski „Tržič“. Čuden je to prizor! Lahki se ravsaajo radi slovenskega imena, katerega pa kljub svojim srditim napadom ne morejo spraviti s sveta. To pa menda zato ne, ker „L'Adria“ kdo zna kako spretno zagovarja opravičenost imena „Tržič“. Nasprotno. „L'Adria“ bisererada nekaj dokazala, česar sama ne zna, a pri tem zavozila jo je tako, da — mislimo, da nehoté — žali slovensko književnost. Oblukla je učiteljsko sukno in doli razsluzbeni kateder poučuje „Piccola“, da so vedno opravičena ona imena, koja rabi narod, skovana pa so ona, katera si izmišljujejo učenjaki. No, — pravi „L'Adria“ — narod pa si včasih taka imena jednostavno izmišlja in taka izmišljena imena so toliko manj značilna za dotični predmet, kolikor manj je razvit književni jezik dotičnega naroda. S tem je „L'Adria“ pritrčila „Piccolu“, da je ime „Tržič“ izmišljeno, da nima nikakoršnega pomena. Zajedno pa je hotela iztakniti, da je slovenska književnost še na zelo nizki stopinji.

Ta sodba nas ne draži nikakor, kajti „L'Adria“ je s tem le priznala, da nima najmanjšega pojma o slovenski književnosti in o slovensčini sploh. Ako bi filologi pri „Adria“ poznali slovensčino, rešili bi to vojno prav na kratko. Rekli bi namreč nasprotnikom: „Slovensko ime „tržič“ pomenja po laški „borgata“. Tržič pa je res malo mestece, malo tržišče, torej je slovensko ime popolnoma opravičeno, bolj opravičeno menda, kakor laški „Monfalcone“, ki pa pomenja — ne vemo kaj, kakor tudi ne znamo, zakaj se imenuje acqua baš „acqua“ in pane baš „pane“ in ne drugače. — Punctum.

Še nekaj o „zmernosti“ in „previdnosti“. Ali se spominjate, kako so znani „zmerni“ Slovenci v Gorici povodom deželnozborskih volitev prepevali pesem o — „zmernosti in previdnosti“ gospode Venuttija in družbe. Ta „zmerna“ laška gospoda so baje celo zmerniši in previdniši nego — „teroristi“ pri „Slogi“, sirota dr. Gregorčič.

No, dokaz o svoji zmernosti je podal dr. Venutti, ta intimni prijatelj g. Jakončiča in družbe, na dan 1. oktobra pri volilskem shodu v Gradiški. Priporočal je kandidaturu kneza Hohenlohe v prvi vrsti zato, ker je pričakoval, da bode ta mogočni gospod pobijal, ne le „Slogaše“, ampak Slovence sploh. G. Venutti je posebno hud na Slovence, ker isti nehoté privoliti v laške načrte za zidanje železnice in namakanja tržške ravnani. Če pa pomislimo, da furlanski tramvaj ne bi imel prav nobene bodočnosti in da namakanje tržške ravnani ne bi bilo nikomur v korist, nego dotičnemu konsorciju, potem se res moramo le čuditi veliki „previdnosti“ in „zmernosti“ g. Venuttija, prijatelja goriških „zmernih“ Slovencev.

Laška gospoda pa niso samo „zmerni“, ampak včasih tudi odkritosrčni. In tako so nam povedali na shodu v Gradiški, da jim je prisrčna želja la directissima Trieste-Venezia. Mi siromaki smo menili, da je za povzdigo trgovine v prvi vrsti potrebna direktna zveza Trsta z notranjimi deželami — avstrijskimi, a sedaj nam so povedali previdni gospodje, da Primorski ne treba drugega nego direktne zveze z — Benetkami. No, na to stran jim utegne biti na uslugo knez Hohenlohe!

Italijanske nesramnosti. Le kdor po vsej sili — noče videti tega, kar je, more trditi, da je tudi neoficijelna Italija navdušena za zvezo z Avstrijo. Kaj neoficijelna Italija? Niti naši neodrešenci, živeči v Avstriji, niso zadovoljni, da je Italija v zvezi z Avstrijo. Sicer ne bi hodili v Rim demonstrirati proti Avstriji. List „Vossische Zeitung“ poroča namreč, da so zastopniki istrskih irredentistov pri reviji povodom „narodnega praznika“ stali v jedni in isti vrsti z Garibaldinci ter da so vsklikali kralju v lice: „Veličanstvo, Istra čaka na Vas!“ — na kar so skliknili njih prijatelji iz kraljstva: „Veličanstvo, mi smo pripravljeno iti v Trst in na južno Tirolsko!“

Nadalje čitamo v listih iz bližnjega kraljstva, da so Tržačani, došli v Rim, položili venec na spomenik Cavourjev, potem pa so odšli v uredništvo lista „Tribuna“ zahvaliti se na uvodnem članku, naperjenem proti Avstriji.

Tu pa ne smemo pozabiti, da je „Tri-

buna“ Crispiejevo glasilo. Ali kar nam poroča prijatelj našega lista, potujoči ravnokar po Italiji, o nekem članku v listu „Caffaro“, to pa presega vse meje. Tu vam ne more prehvaliti demonstracij, ki so se dogajale v Trstu povodom XX. septembra; kar v ekstazi je, ko omenja navdušenja, nastalega, ko je na velikem trgu tržaškem zasvirala godba odstavek iz opere „Attila“. Se slastjo omenja, da je demonstracija vzlic vsej paznosti avstrijskih oblastih zadobila odločno protia-vstrijski značaj.

V tem groznem članku pozivlja pisec avstrijske Italijane kar naravnost na veleizdajstvo zatrdivši jim, da pride dan, ko Italija objame svojo hčerko ob Adriji.

Tako nesramno hujskajo listi doli v kraljevini naše italijansko ljudstvo proti oni in isti Avstriji, ki se uprav mučno obzirnostjo izogiblje vsemu, kar bi utegnilo razdražiti toli lahko razburljivo sosedo naše.

To bi vam bilo krika, ako bi n. pr. najobskurnejši ruski list kedaj zagrešil take nesramnosti z ozirom na avstrijske Slovence!

XX Settembre v Kopru. Pišejo nam: Na predvečer tega znamenitega dne so tuči Koperčani postavljali njih čustvom primerne napise. Da bi pa tako hitro ne zginili znakovite avite culture, napravili so oljnato barvo in s to zapisali na glavnem trgu na tlak: „Evviva Italia, Evviva Roma, Evviva l'Istria libera!“ — Jaz pa kličem: Živela Istra, slobodna italijanskega gospodarstva!

Razpisani študenti. Iz ustanove Clivio razpisan je študentij v znesku 200 gl. na leto. Pravico do užitka imajo ubožni dijaki iz Bakra, ali iz Trsta, obiskujoči tržaško trgovinsko in pomorsko akademijo. Prošnje v 4 tednih borzni deputaciji v Trstu.

Razpisani doti. Mestni magistrat razpi-iz ustave Clivio natečaj na dve doti po 260 gl. vsaka. Te doti oddati se ubožnim nevestam iz Trsta katoliške vere, dobrega ponašanja, ki se namerujejo omožiti s kojim delavcem ali rokodelcem tekom jednega leta. Pobljže je izvedeti na magistratu II. oddel-ek, kamor je treba uložiti tudi prošnje in sicer do 12. oktobra. (Pobljže o potrebnih prilogah itd. objavlja list „L'Adria“, z dne 3. t. m. pod zaglavjem „Premi alla virtù“.)

„Indipendente“ pred sodiščem. Te dni je objavil „L'Indipendente“ dva članka, pisana v običnem dnu „sedanjega kraljstva“. Ta članka krstili so „Indipendentejevi“ nezavisni (?) mo'je: „Ancora Barateri in Italia“ in drugega: „Comune e Governo“. Žal, da se tržaški „liberalni“ živeli ni mogel veseliti na tema duševnima proizvodoma „Indipendentejevih“ piscev, kajti „kruto“ c. kr. državno pravdnništvo zavilo je nevsmiljeno roko vrat omenjenima številka, postavivši vrhu tega odgovornega urednika Jakoba Giacomellija pod obtožbo zaradi „zanemarjanja dolžnega nadzorovanja lista“. Obtoženi Giacomelli bil je obsojen na 50 gl. globe. Malo sicer, toda „veselilo“ ga je vsejedno.

Tedenska statistika tržaška. V dobi od 22. do 28. min. m. rodilo se je v Trstu 98 otrok (48 moških in 50 ženskih). Umrlo je v isti dobi 79 oseb (32 moških in 50 ženskih). Umrlo je v isti dobi 79 oseb (32 moških in 47 ženskih). — Z ozirom na povprečno število prebivalstva pride 25.22 mrliča na vsakih 1000 duš. — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 13 slučajev jetike, 2 sl. vnetja sôpnih organov, 3 sl. škrlatice, 3 sl. davice, 2 sl. smrti po naključju, 2 samomora itd.

Ogenj. Po noči na večerj vnelo se je lorvorjeve listje, pripravljeno na odpošiljatev v skladišču tvrdke Valentin Wiegela v ulici Valdirivo. Ogenj se je lotil tudi košaric in vreč, napoljenih s kavo, z rižem itd. Gost dim se je valil iz skladišča, toda ta dim ni bil v razmerju z nezatno nevarnostjo. Gasilci so po kratkem naporu zadušili ogenj. Škode je par sto goldinarjev, toda blago je bilo zavarovano.

Požigalec. Iz Komna pišejo dne 30. m. m.: Kmet Ivan Colja iz Škrbinske vžgal je hišo svoje žene, ker se je bil sprl z njo ter se je hotel maščevati na ta način. Hiša je pogorela popolnoma in z njo vred vsi prihranjeni prideki itd. Škode je nad 2000 gl. Požigalec se je sam stavil okrajnemu sodišču v Komnu.

Policijsko. Minolo noč prijeli so stražarji v ulici Giulia 35letnega težaka Ivana Ptacka, ker je pijan razgrajal. — Minolo noč ulomili so nepoznani tatovi v gostilno „Alla Gioconda“ v ulici Stadion hšt. 5, pobrali vse

perilo, okolo 50 jajc, nekoliko smotk, kave in drugih podrobnosti, se pogostili s pečenko, vinom in pivom, in predno so zapusili gostilno odprli pipe sodom, da se je ves božji dar izlil po tleh, ter razmetali vse križem. Te drzne tatove išče policija. — 60letnega ber-rača Josipa Lavrenčiča iz Komna so zaprli, ker je berčil po mestu. Lavrenčič se je upiral stražarju, ki ga je hotel odvesti v zapor, in ga celo udaril s palico.

Loterijske številke, izžrebane 2. t. m.:

Praga	19,	80,	4,	2,	11.
Lvov	57,	46,	62,	90,	80.
Sibinj	25,	86,	65,	46,	39.

Najnovejše vesti.

Dunaj 3. „Neue Freie Presse“ naglašja, da tako demonstrativnih dokazov cesarskega zaupanja ni dobil niti grof Taaffe ob svojem nastopu kakor jih je dobil grof Badeni. Cesarsko ročno pismo pričja, da novi ministerski predsednik se ne predstavi državnemu zboru kot predstavitelj večine, ne kot izraz jedne stranke ali strankarske smeri, ampak kot nositelj cesarske oblasti. Takega ministerstva ni lahko porušiti s parlamentarnimi glasovanji. — Tudi lista „Presse“ in „Vaterland“ pozdravljata simpatično novo ministerstvo in naglašata veliko zaupanje, ki je uživa grof Badeni na najvišem mestu.

Dunajska borska 2. oktobra 1895

	večerj	danes
Državni dolg v papirju	100.80	100.80
„v srebru	101.15	101.05
Avstrijska renta v zlatu	121.60	121.50
„v kronah	101.15	101.85
Kreditne akcije	406.60	406.50
London 10 Lat.	120.30	120.15
Napoleoni	9.53	9.52 1/2
20 mark	11.76	11.76
100 Italj. lir	45.45	45.27 1/2

V Barkovljah

se na novo odpre v nedeljo dne 6. t. m.

gostilna

Jurja Martelanca

(na stari cesti na Kontovelj).

Točilo se bode izvrstno novo vino, lastni pridelek.

Slovinci pozor!

Podpisana naznanja slavnemu slovenskemu občinstvu v Trstu in okolici, da je odprla svojo gostilno v ulici Acque št. 12. Točila bode izvrstno vino istrsko po 36 nvč. in puntigamsko pivo prve vrste po 28 nvč. Kuhinja bode preskrbljena izvrstnimi toplimi in mrzlimi jedili tako, da podpisana upa za dovoljiti slavne gg. obiskovalce. — Kosila in večerje se lahko naroče za ves mesec. — Za mnogobrojen obisk se priporoča udana

Marija Posega.

* Sloveci prašek za zobe

prof. dr. Halderja je najboljšje sredstvo za čuvanje zob pred gnjilobo ter jih čisti, ne da bi oškodoval steklenino.

V školjčkah po 50 in 60 nvč. izključno v prenovani lekarni

PRAXMARER „Al du Mori“ Trst, veliki trg.

* * *

Slovinci pozor!

Naznanjam, da sem prevzel Taccanijev prodajalnico jestvin v Barkovljah, katero sem preskrbel prav bogato s svežim in finim blagom. Za mnogobrojni obisk se priporoča

Suban Ivan ml.

 Tinct. chinæ nervotica comp.

Prof. dra. Llobera živce okrepčujoči

ELIKSIR

Jedino pravi s varstveno znamko križ in sidro.

Pripravljen po predpisu v lekarni Max Fanta v Pragu. Ta priprava je že več let znana kakor izvrstno žveče okrepčujoče sredstvo. Steklenica po gl. 1. 2 in 3.50. Dalje pripravljajo se žilodane kapljice sv. Jakoba kot večkrat izkušeno domače sredstvo. Steklenica 60 nvč. in 1 gl. 20 nvč. Dobiva se v lekarnah. Glavna zaloga: L. karna Savallo v Trstu; dalje: lekarna Zanetti v Trstu; stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefausplatz, kakor tudi v drugih lekarnah.